

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Adm. nistrator delegat el girant responsabil-Felelős igazgató: Schwartz Ede. Proprietar—Tulajdonos: Fratoni S.A.R.de Editura. Registrul publicatunilor periodice No. 43. Dos. 288-1938. Tribunalul Cluj, Sectia III.

Szombat, február 18.
1939—5699. Sebát 29.
XXII. évfolyam, 40. szám.

VILAG TUKRÁ

Anglia, Franciaország, India és Újzéland háboru esetére felmondták a népszövetségi kötelezettségeket

Roosevelt elnök felesége beszédet tartott Amerika feladatáról a háborus eshetőséggel szemben

Genf, február 17. Franciaország, Anglia, India és Újzéland kormányai közös átiratot intéztek a Népszövetség titkárságához. Ezek szerint az említett kormányok a zavaros külpolitikai és a fenyegető háborus veszélyre való tekintettel, bejelentették, hogy abban az esetben, ha országgaikat közvetlen háborus veszély fenyegetné, a maguk részéről nem vetik magukat alá azoknak a népszövetségi intézkedéseknek, amelyek a nemzetközi konfliktusok békés szabályozásáról szólnak. Hozzáfüzik azonban átirataikhoz, hogy továbbra is a konfliktusok békés elintézésének elve alapján állanak és a lehetőséghez képest ezeket az általános megállapodásokat alkalmazni is fogják, de háborus veszély eset

tén létérdekükre való tekintettel azonnali intézkedésekre, illetve védekezésre kell felkészülniök.

Ez a hír nem jelenti azt, hogy Anglia, Franciaország és a két említett angol dominium kilépne a Népszövetségből. Minden esetre azonban végzetes fényt vetit azokra a háborus veszedelmekre, amelyek bármely pillanatban rázudulhatnak Európára, sőt a világ egyéb tájaira is.

A DNB jelentése szerint a „Berliner Lokalanzeiger“ Franciaországnak és Angliának háboru esetén fennálló genfi kötelezettségeivel foglalkozva, hangoztatja, hogy London és Párizs egyre inkább eltávolodnak a genfi rendszertől.

Amerika és a háboru eshetősége

Washington, február 17. (Rador.) Roosevelt elnök felesége beszédet tartott Cornellben és állást foglalt az elszigetelődés politikája ellen.

— Nyilvánváó — mondotta, — hogy a kielégítetlen nemzetek lesznek azok, amelyek továbbra is zavarogni fognak. Nekünk tudnunk kell, mit fog tenni Amerika háboru esetén. Mi nem határozhatunk ebben a kérdésben, de el kell határoznunk magunkat arra, hogy részt veszünk annak megoldásában. Ellenkező esetben lejtőre csuszik az emberiség és az új nemzedék a civilizáció végének lesz a tanuja.

Newyork, február 17. Welles külügyi államtitkár az egyetemi hallgatók részére tartott előadásában utalt arra, hogy az általános fegyverkezés jelenlegi esztelen útjára csak újabb világháborúra vezethet, amely után még a jelenleginél is sokkal rosszabb lenne a világ helyzete. Amerikát viszont a felfegyverkezés folytatására kényszeríti a többi államok hadikészülődése. Az Északamerikai Egyesült Államok számtalanszor kifejezésre juttatta a leszerelésre való hajlandóságát, amelyet mindaddig nem tud megvalósítani, amíg a többi

államok támadócélatu fegyverkezést folytatnak és az általános béke felborításával fenyegetik az egész világot.

London, február 17. (Rador.) Munster angol hadügyi államtitkár kijelentette csütörtökön tartott előadásában, hogy a szárazföldön angol hadsereg létszáma 202.000-re emelkedett. 1937-ben mindössze 130 ezer sorkatonája volt Angliának.

A japánok elfoglalták a Hongkong melletti Namtau félszigetet

Hongkong, február 17. A japán csapatok, amelyek egyre inkább megközelítik Hongkongot, ma délelőtt elfoglalták Namtau félszigetet, amely az angol gyarmattól öt kilométernyi távolságra van. A Reuter-ügynökség megállapítása szerint Japán nem tartotta magát ahhoz az ígéretéhez, hogy csapatainak minden, az angolhatár közelében való megmozdulásáról értesíti az angol kormányt.

Sokezer kínai menekült vette utját Hongkong felé.

Mindéz előreláthatólag a jövő hét végéig befejezést nyer.

Mihelyt az Újjászületési Front testét ültöztet — ha szabad ezzel a kifejezéssel élnünk — a belpolitikai élet új formák, új keretek között, új tartalommal ismét megindul.

A szervezési munkálatok lázas gyorsaságának magyarázata igen egyszerű. Az új alkotmány életbeléptetésének február 27-én lesz első évfordulója. Az elmúlt egy esztendő alatt a politikai tevékenység szünetelt. Az új alkotmány értelmében azonban, annak életbeléptetésétől számítva egy éven belül, intézkedni kell a korporatív alapra fektetett törvényhozási házak összehívására.

Az új alkotmány kihirdetésének évfordulóját nemzeti ünnepet megillető keretek között fogja megünnepelni az ország.

Valószínű, hogy ugyanezen a napon történik intézkedés a foglalkozási ágakban megszervezett választó testület összehívásáról is, hogy az kijelölje képviselőit.

Ezzel az aktuális lezárással az első, komoly és mélyreható változásokban gazdag fejezete annak az új korszaknak, amelyet az ország politikai történelmében 1938 februárjában nyitottak meg.

Eszenmont hadügy-ormációs nőke
török sajtó je-
ornok, az angol
nációs osztályá-
mbulba érkezett,
r 23-tól 27-ig
Ez idő alatt
a török vezér-

Románia a newyorki világkiállításon

Károly király öfelsége az amerikai néphez intézett üzenetében kifejtette a newyorki világkiállításon való részvételünk jelentőségét. A román pavillon az ország fejlesztésére irányuló törekvéseket fogja konkrét formában feljeleníteni. Ez a pavillon be fogja bizonyítani az egész világnak, hogy van egy román civilizáció, amelyre az ország büszke lehet és amelyhez „századokon át tartó nemzetvédelmi harcai ellenére is eljutott”.

Mitgannyi civilizáció keresztje pontján, a hódító hordák útjában, amely buzatábláival mindig vonzotta az ellenséges fegyvereket, Románia mégis a kultura és a civilizá-

ció tényezőjévé fejlődött a Kelet kapujánál. Egykor a barbár hordák lovaj megtalálták a lankákban a szükséges takarmányt, úgy, ahogy a motorizált hadseregek modern közlekedési eszközei ugyancsak bőségesen megtalálják „eledelüket”: a petróleumot.
Románia történelme a nemzet függetlenségéért folytatott nehéz harcok végtelen sora volt. A románág hűség és kitartással követte nemzetét eszményét. A nemzeti határát között élő román nép békében akar fejlődni, mert sehoh sincs hódítani valója.
Lelkes munkával és uttoró bizalommal lépett rá az ország a konszolidálás és általános társadalmi fejlődés útjára, hogy az emberiségnek minél hasznosabb tényezőjévé váljék.

Amerika régi pionirjai, akik bátorsággal fedeztek fel új területeket, bizonyára megértik a mai Románia lelkiállapotát és törekvéseit. Románia lelkesen vesz részt a newyorki kiállításon, mert az a népek közötti meggyőzés szellemének kifejezése és Románia meggyőződéssel halad a békének ezen útján.

A newyorki román pavillon bizonyára mélyen eltér az amerikai művészettől és civilizációtól. Van azonban egy közös emberi lényeg, amelyben az összes népek találkoznak. Az egyes népi sajátosságok kölcsönös mélyebb megismerése csak az államok közötti kapcsolatok szorosabbá tételéhez és az emberek közötti békéhez vezethet.

Az amerikai nép különös szimpátiával fogadta Románia rádióműsorát. A román nép békekívánságai természetesen visszhangra találtak az amerikai nép békés és emberséges szellemében.

Az első évforduló küszöbén

A miniszterek és a Nemzeti Újjászületési Frontjának vezetői az elmúlt vasárnap csaknem valamennyien a helytartósági központokban tartózkodtak.
Kolozsváron például szombaton és vasárnap tevékenykedett Victor Valcoviciu professzor, a Front ipari és kereskedelmi osztályának főtitkára, valamint Cornejeanu

PRIMAT

BRUAR 17.
Esnemont hadügy-ormációs nőke
an meg-
B éves
zony
nyel fővárosban
tein Eszter nevű
meg. Az elhunyt-
kája van.
kból
sokból
a belga
ny
erlot csütörtökön
nt meg Lípót ki-
e az újságírókkal,
k, akikkel tanács-
ormányába. Ennek-
ormányt szocialis-
megalakítani. Ny-
dni fog olyan kor-
tet később a par-
támogatni fognak.
y arab
sálemben
6. Szerdán este
ők lelőttek. Az
ara betiltották a
ccáin.
zra itéltek
mert viszonyt
ja lánnyal
A nürnbergi tör-
zásu Kurt Leesert
és polgári jo-
vetségére ítélte.
nt, 1938-ban vi-
a léannyal.
nak ötödik
ója
egnap volt öt éve
százevfordulós elnök.
ert vezető alakja.
ai görögkatolikus
al istentiszteletet
n Bachban
a egy szálloda
vendégét
A floridai Palm
rel és automata-
kezett bandita be-
lőba. A banditák
előket és a szálló
szófét feltörték és
állár értékű ékszere-
al.
CLUJ NYOMÁSA

HIREK

Az udvari főceremóniamester részvételével az elhunyt belga követ özvegyének. Bucurestiből jelentik: I. V. Starcea, Öfelsége udvarának főceremóniamestere tegnap délelőtt részvételét látogatást tett Guillaume bárónénál, aki előtt kifejezte Öfelsége, Károly király részvétét G. Guillaume báró, volt bucuresti belga rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter elhalálása fölött.

Időjárásjelentés. A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint mára a következő időjárás várható: 3-5 milliméterrel emelkedő légnomás, enyhe nyugati légáramlás, váltakozó felhőzet, az időjárás nem változik, csapadék a déli és keleti részeken, valamint a hegyvidéken.

A MAGANISKOLÁKNAK EL KELL BOCSATANIOK AZOKAT A ZSIDÓ TANERESZETEK, AKIK A REVIZIO SORÁN ELVESZETTÉK ALLAMPOLGÁRSÁGUKAT. Bucurestiből jelentik: Tekintettel arra, hogy a megjelent revizio nyomán igen sok állampolgárságot vontak meg, a nemzeti nevelésiügyi minisztérium felszólította a maganiskolákat, hogy hivatalból váltsák le azon zsidó taneréseket, akik elvesztették román honosságukat.

Rövid hírek mindenünnen. Washingtonból jelentik, hogy Taylor helyettes pénzügyminiszter levélben közölte lemondását, amit elfogadtak. — A iasi tábla helyt adott az Izvoeanu-fivérek kérésének és szabadlábra helyezte az aranycempész banda tagjait, akiknek érdemi fellebbezése felett ma dönt a tábla. — Washingtonból jelentik, hogy Roosevelt elnök csütörtökön éjjel elutazott, hogy egy hadihajó fedélzetéről végignéze a Karaibi-tengeri flottagyakorlatokat. — Helsinki-ből jelentik, hogy a skandináv-államok külügyminiszterének értekezlete hétfőn veszi kezdetét és szerdáiig tart. Főleg az Aaland szigetek kérdéséről lesz szó. — Bucurestiből jelentik, hogy tegnap járt le a zsidó szeszalkimérek likvidálásának határideje. Csak azon helyiségek működhetnek tovább is, amelyek más cikkeket is árultak. Szeszitalokat ezek sem tarthatnak. — Dublinból jelentik, hogy az ir parlament megszavazta a nemzetvédelmi hiteket. — Brüsszelből jelentik, hogy holnap lesz ötödik évfordulója Albert belga király tragikus halálának. — Rómái jelentés szerint január 31-én Róma lakossága 1,284.000 főnyi volt.

Ma, szombaton és holnap, vasárnap d. u. 2 órákor a **ROYAL** színielőadásban **MATINÉ:**
Az utolsó állomás
Izgalmas cow-boy film.
Főszerepben: **BOB BAKER.**
Helyárok: Lei 7 és 12 plus 5 lej taxák.

A N. U. F. országos főtanácsa tagjainak sürgősen be kell szerezniük egyenruháikat. Bucurestiből jelentik: A nemzeti újjászülés frontjának titkársága nyomatékosan felszólítja az országos főtanács tagjait, hogy február 27-ig szerezzék be egyenruháikat, hogy az alkotmány-ünnepségeken már azokban vehessenek részt.

A czehovi és dési rabbi-ház gyászsa. Kedő este hirtelen elhunyt Kanner Jakob czehovi rabbi szentéletű hitvese. Nagy rabbi-ösök leszármazottja volt, dedáppja a sandeczi rabbi volt, a Divré Chajim hírneves szerzője. Nagypapja a sienavi gáon, a Divré Jecheskel szerzője. Atyja, Mose Halberstamm, a néhai sienyivi főrabbi volt. Az elhunyt rabbiné őseinek lelkeségét és szellemét örökölte. Mély tudás, vallásosság és nemes jótékony-ság jellemezte egész lényét. Szerény volt, mint az igazi nemese és bölcs, aki meleg szívet tanított, buzditott, vigasztalt és tanácsokat osztogatott. Egyéni és családi megpróbáltatások közepette élte át a zsidó népet ért sorscsapásokat és a zsidó szenvedések tüzeiben perzelődött a szíve, vagy ahogy a dési főrabbi mondotta gyászbeszédében: „beteg szív volt egy beteg világban.“ Szerdán temették el hatalmas részvét mellett. Holttestét a Besz Avrohom imaházba vitték először, felteették az emelvényre, majd a dési főrabbi vezetésével körmenetben mondottak imát a gyászolók. A templom udvarán a czehovi rebe mondott megindító gyászbeszédet elhunyt hitvese fölött. Majd Glasner Akiba kolozsvári főrabbi méltatta mesteri beszédében az elhunyt egyéniséget. Kanner Abis jasi rabbi édesanyját bucsuztatta. Paneth Jakob dési főrabbi pedig anyósát. Paneth Mendel dési rabbi gyászbeszéde után az elhunyt rabbiné két unokája: Paneth Chaim Baruch, a dési rabbi-bírósg elnöke és Paneth Mendel, az alba-íuljai régi hitköz-ség új főrabbija mondott bucsubeszédet. Az elhunytat kiterjedt nagy rabbi-család gyászolja. (g. p.)

Anglia el szeretné kerülni a totális államokkal való kereskedelmi háborút

Stanley angol kereskedelmi miniszter pesszimista nyilatkozata az angol-német külkereskedelmi megegyezés lehetőségéről

London, február 17. (Rador.) Stanley kereskedelmi miniszter, több képviselő interpellációjára válaszolva, az alsóház csütörtöki ülésén kijelentette, hogy nagy reményeket fűz az angol kivitel növekedéséhez, ami csökkenthetné a munkanélküliek számát. A brit kormánynak — mondotta Stanley — igazodnia kell a totális és demokratikus államok kereskedelmi feltételeihez. A német-angol kereskedelmi tárgyalásokra hivatkozva, amelyek rövid időn belül kezdődnek meg, Stanley kijelentette: *Nem akarunk kereskedelmi háborút.* Megegyezésre akarunk jutni és ez tárgyalá-

saink célja. *Látni akarjuk, lehetséges-e modus vivendi találni a totális államokkal, vagy ha mást nem tudunk tenni, saját fegyvereikkel gyűrjük le őket.* Olyan megegyezést akarunk, amely mindkét fél számára egyforma részvételt biztosítson a különböző piacokon — olyan megegyezést, amely hasznára legyen nemcsak Angliának, de Németországnak is. Nem vettük el a reményt, hogy megegyezésre jutunk, ha a német-angol tárgyalások a szénre vonatkozóan sikerrel járnak. Új technikát hozhatunk létre a gazdasági kérdések tanulmányozásában.

Felhívás a fűszerkereskedőkhez, akik peszach-cikkeket óhajtanak forgalomba hozni. Felhívjuk figyelmüket arra, hogy csakis oly peszach-cikkeket forgalomba hozatala lesz megengedve (unt koser sel peszach), amelyeknek a megbízhatósága a Rabbiság részéről el lesz ismerve. Felhívjuk tehát az érdekelte kereskedőket, hogy még mielőtt fedezik szükségleteiket peszach-árúkban, informálódjanak a Bészidinnél, melyek azok a cikkek és beszerzési források, amelyeknek megbízhatóságáért a Bészidim felelősséget vállal. A kereskedők érdeke, hogy ezen figyelmeztetést ne tévesszék szem elől, nehogy olyan cikkeket szerezzenek be, amelyeknek forgalomba hozatala rituális szempontból nem lesz megengedhető. Cluj, 5699 Sebat 27-én. Az orth. izr. hitköz-ség Rabbisága.

Ausztrália és Holland-India repülőgépeket vásárolnak az Egyesült Államokban. Newyorkból jelentik: A New York Herald Tribune írja, hogy Ausztrália és Holland-India repülőgépeket vásárolnak az Egyesült Államokban. Előbb 50, utóbb 12 Lockheed-típusú gépet rendel.

Eljegyzés. Berkovits Fridus és Léb Vilmos, Cluj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Eljegyzés. Berkovits Fridus és Léb Vilmos, Cluj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Benedikt Rella Haifa (Seini) és Hans Kohn Haifa (Bécs) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Benedikt Rella Haifa (Seini) és Hans Kohn Haifa (Bécs) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Jeremiás Armin Halmeu eljegyezte Marmorstein Szerenkét, Válcául de Jos. (Minden külön értesítés helyett).

Jeremiás Armin Halmeu eljegyezte Marmorstein Szerenkét, Válcául de Jos. (Minden külön értesítés helyett).

Elhalasztották a népkisebbségi újságíró egyesület kolozsvári csoportjának közgyűlését. A Romániai Népkisebbségi Újságíró Egyesület kolozsvári csoportjának február 19-re kitűzött közgyűlése technikai okok miatt elmarad. Jámbor Ferenc alelnök, K. Nagy Lajos titkár.

Házasság. Rivel Lili Targu-Mures és Rivel Ernő Satu-Mare e hó 19-én, délután 3 órákor tartják esküvőjüket Reghinben, Str. Avram Iancu 9. szám alatt. (Minden külön értesítés helyett).

Kereskedelmi utazók figyelmébe. A magánalkalmazottak Szamos Tartományi Céhe emellen felhívja az összes kolozsvári kereskedelmi utazók figyelmét, hogy vasárnap, február hó 19-én, délelőtt 11 órákor, fontos ügyben és saját érdekükben a Céh Str. Nicolae Iorga 16. szám alatti irodájában megjelenni sziveskedjenek. Szamos Tartomány Magánítzviselői Céh titkársága, Cluj, Str. Nicolae Iorga 16. szám.

Házasság. Schröter Aurora, Targu-Mures és Izrael Ludovic Cluj f. hó 19-én délután 1 órákor tartják esküvőjüket a Paris uccai nagytemplomban.

Egy almaelkobzás epilógusa. Szatmárról jelentik: Báltz Ioan kisércei csendőrmester tavaly, a Goga kormányzás ideje alatt elkobozta Lébi Matild 66 éves piaci árus almaelkobzását, mert a gyümölcs szerinte rothadt volt. De nem semmisítette meg, hanem kiosztotta az uccai gyermekek között, ezzel a felkiáltással: Egyetek gyerekek almát, Cuza küldi. Lébi Matild feljelentésére eljárás indult az őrmester ellen, akinek ügyét csütörtökön tárgyalta a szatmári törvényszék. Lébiné előadta, hogy az alma nem volt rothadt. Bizonyítja az is, hogy a csendőrmester odaadta a gyerekeknek. Az őrmester ezzel szemben úgy adta elő védekezését, hogy a gyümölcs rothadt volt, de: „az avasi gyerekeknek olyan gyümörc van, hogy mindent meg tudnak emészteni“. A törvényszék Báltz Ioant felmentette.

Minden zsidó nézze meg Berlin alkotását. Irving Berlin, a világhírű zeneszerző alkotása a Royal színielőadásban fut óriási érdeklődés mellett. A Jazz operett nagymestere az „Új világ hajnalán“ (Alexander's Ragtime Band) c. filmben 29 szebbnél szebb melódiát varázsol elénk. A háborúelőtti amerikai prosperitást indítja el ennek a monumentális sors-dramának a meséjét, hogy világháborún, forradalmakon, gazdasági és lelki válságokon keresztül végigkísérje szerelmes hőseit a ma izgalmas korszakában kiteljesedő karrierig. A szenvedély, a sors, az izgalom, a szerelem, a hősiesség művészi filmje ez, amit mindenkinek meg kell néznie. A főszerepeket Tyrone Power, Alice Faye és Don Ameche játsszák. A nagy tolongás elkerülése véget tanácsos jegyekről idejében gondoskodni.

Kicsérlette sorsjegyét, — más nyerte meg a főnyereményt. Szatmárról jelentik: Vékony András szatmári pékmesterrel végtelenül tragikus esemény történt. Egymásután 12 hónapig játszott az 57.793 számú sorsjeggyel, de sohasem nyert. Erre elhatározta, hogy kicsérli. Az állami osztálysorsjáték legutóbbi húzása előtt bement a Fortuna sorsjegygyűjtnökség irodájába és minden rábeszélés ellenére megvált régi sorsjegyétől, amelyet Dascau Petre szatmári törvényszéki bíró felesége vett meg. Február 15-én volt a főhúzás. Ezalkalommal Vékony András kinos meglepetésére az 57.793. számú sorsjegy 6 millió lejt nyert. A szegény, földhözragadt, kilencgyermekes péksegéd helyett tehát egy jómódu törvényszéki bíró neje nyerte meg a másfélmillió lejt. Vékony András azóta teljesen meg van törve, való-sággal betege annak a véletlen balfogásnak, amellyel saját magát és énező családját vagyontelentő összegtől fosztotta meg. A szerencsés sorsjegy második két negyedével Filip Vasile, a szatmári ügyészség titkára és Gardos Ioan nyugdíjas tisztelgyetes szintén másfélmilliót nyertek fejenként. Vékony András, új sorsjeggyel, még befektetett pénzt sem nyerte vissza.

EGYESÜLETI ÉLET

A Baal Mólacha előadásorozatában f. hó 19-én, vasárnap este 9 órákor Iuliu Maniu 2. alatti helyiségében Jámbor Ferenc tart előadást. Kérjük a tagok pontos megjelenését.

A Haggibbor sakkszakosztálya tagjai részére háziversenyt rendez. Nevezés hétfőn és csütörtökön este 8 órától a Str. Iuliu Maniu 2. II. emeleti helyiségében eszközölhető 25 lej nevezési díj mellett. Új tagokat szívesen lát a vezetőség.

A Nőegylet és a Haggibbor javára folyó hó 19-én, vasárnap délután pontosan 5 órai kezdettel nagyszabású műsoros teadélután rendez a Cristal Palace. Ezuttal is az országos híri Monya-jazz zenekara fogja szórakoztatni a közönséget.

A Bét Jacob közlései: A Bét Jacob Egy-let vezetősége ezúton értesíti a t. közönséget, hogy folyó hó 18-án megrendezi városunk összes zsidó imaházaiban és templomaiban a Bét Jacob szombatot, mely alkalommal kérünk minden hitsorsost, hogy minél tekintélyesebb adományokkal — a Tóra előtt — segítse e fontos intézményt, amely több mint 150 lányt nevel valódi zsidó szellemben. — Kérjük továbbá a t. közönséget, hogy minden ünnepeles alkalommal a gratulációkat váltsa meg a Bét Jacob-iskola javárá az ort. izr. hitköz-ség irodájában (Dubalarilor 1) vagy a Chevra Kadisa titkárnál (Str. Masaryk 9). — Egyben értesítjük ama szülőket, akiknek lánygyermekei középiskolába járnak, vagy más elfoglaltságuk van, hogy számukra külön kurzusokat rendeztünk be délután 5-7, esetleg 8-ig. Jelentkezni lehet Str. Berthelot 3, a Bét Jacob irodában.

Jelentkezniök kell a külföldi alattvalóknak

A kolozsvári rendőrkvesztura idegenellenőrzési osztálya felhívja az összes, a város területén tartózkodó külföldi alattvalókat, hogy e felhívás megjelenésétől számított 48 órán belül jelentkezzenek a kveszturán okmányaikkal együtt.

1. A foglalkozást üző idegenek az utlevélben és tartózkodási engedélyben kívül bemutatják munkakönyvüket is.
  2. Az utlevél nem rendelkező idegenek bemutatják ittlakási engedélyüket, tartózkodási engedélyüket és munkakönyvüket.
  3. A politikai menekültek bemutatják Nansen-igazolványukat, a tartózkodási engedélyt és munkakönyvüket.
  4. A foglalkozást nem üző külföldi alattvalók ittlakási engedélyt, Nansen-igazolványt, tartózkodási engedélyt mutatnak be és a megélhetésüket igazoló okmányokat.
  5. A külföldi alattvalók, akiket kivonták az idegenellenőrzés alól, kötelesek jelentkezni összes birtokukban levő okmányikkal ugyancsak a fentjelzett határidőn belül.
- A rendelkezlet Panaitescu ezredes, a város csendőrpáncsnoka írta alá.

Megindult a Jasina (Körösmező)—prágai vasuti személyforgalom. Ismeretes, hogy Csehszlovákia feldarabolásával egyidejűleg Kárpátalja és Csehszlovákia fővárosa között megszakadt a vasuti összeköttetés. Hónapokig tartó tárgyalások után megegyezés jött létre a csehek és magyarok között a pegevonat használatára vonatkozólag s a megegyezés értelmében megindult a közvetlen személyforgalom Körösmező és Prága között.

Bucuresti városa vándorszintársulatot szervez. Bucurestiből jelentik: Bucuresti városi tanácsa elhatározta, hogy vándorszintársulatot szervez, amely sorra fogja felkutatni az ország kulturcentrumait. A társulattal fiatal tehetségeket fognak alkalmazzani.

A Paul Ehrlich Orvosgyesület 125-ik tudományos gyűlését f. hó 15-én tartotta amelyen dr. Király Jenő elnököl. 1. Grünwald Ernő: „Prezentári de cazuri“ címen egy érdekes esetet és több figyelemreméltó újdonságot referált. 1. Egy pajzsmirigy elégtelenségben szenvedő 6 éves és mindössze 6 cm hosszú gyermekről számol be, aki a szokásos kezelésre nem javult, de hypophysiskivonat jó hatásának mutatkozott. 2. Összeszámoltató gyermekköcsüt mutat be, amely egy kolozsvári mechanikus készítménye. Előny, hogy könnyen szállítható pl. a szábaiba és a csecsemő benne kényelmesen elhelyezhető. Jól használható borbajós gyermekékek kezelésénél. 3. A kávészénporok a szaklapokból ismert jó hatásáról számol be. Be-vált béhurutnál, mandulagyulladásnál, továbbá idült foghuzgennyesedésnél (pyorrhea alveolaris). Hozzászólók dr. Vitányi és dr. Vass. 2. Dr. Heller József: „Contribuții la etiologia și terapia iperemesei gravidelor“ (Románnyelvű előadás). Ekeken át végzett eredményes vizsgálatokat terhes nők csillapíthatatlan hányásánál vércsoport meghatározásokkal. Kilenc esetben a beteg 4-ik vércsoporthoz, míg ugyanakkor az apa 2-ik vagy 3-ik csoporthoz tartozott. Ezek alapján arra az elgondolásra jutott, hogy a terhesség a nőre súlyosan mérgező hatása, ha ő a 4-ik, viszont a férj más vércsoportoz tartozik. Ebből kiindulva az apától vett vérel injekciókat adott a nőnek, amelyek minden egyes esetben a hányást megszüntették és a terhességet megszakítani nem kellett. Felhívja a figyelmet ezen kezelési módnak minél szélesebb körben való kipróbálására. A rendkívül érdekes előadás után általános és igen értékes vita fejlődött ki, melyben dr. Király, dr. Grünwald, dr. Vitányi és dr. Goldberger vettek részt. 3. Dr. Havas József: „Az ozaena kórtana és gyógyítása“ címmel tartott igen értékes és magas színvonalú előadást. Kifejté, hogy a betegségnek egyik tünetete az orrnyálkahártya sorvadása. Jelentőző az orrból kiáradó erős bűz, amit a corcobacillus foetidus Perez bacterium idéz elő. Az ozaena oka még nincs végleg tisztázva. Egyesek feltevése szerint idegek megsejtése, mások szerint a hajlam a döntő. Vannak, akik vitaminhiányra, míg mások a szervezet jódihiányára vezetik vissza. Ismét mások az agyalapi mirigy, illetve a nem mirigyek megbetegedését okolják. Az orrból nagyon beszárad a váladék, az orr eldugul, a nyálkahártya sorvadása pedig a szagló-képesség teljes elvesztéséhez vezethet. A kezelés nagyon sokféle lehet. Havas dr. olyan hármas kezelési módot ajánl, amellyel a tüneteket lényegesen befolyásolni lehet. Ismer-teti a vaccinakezelés előnyeit, továbbá a quarz- és radiumkezelést. Vitett képeket bemutatja a különböző operatív eljárásokat, amelyeket azonban csak a legsúlyosb esetekben alkalmaznak. A nagy körültekintéssel felépített előadás Havas dr. azzal zárta, hogy a szakorvosoknak mindent el kell követniök, hogy ezt a betegséget gyógyíthatóvá tegyék. Az előadáshoz dr. Vass és dr. Király üléselelnök szólt hozzá. (Dr. K. J.)

Te

Budapest pénteken délután Horthy kormányzó kiutazott a vidékre.

Teleki P. megállapította beszédet a többiek között.

Azok a ganatositumok sokat tesznek rekriminálunk meinknek. Azok a zsidók — a zsidók — amelyeket előtt kellett hogy azok közül ma né adatkokkal got adhas nek.

A nagy mértékű E. nek zsidók jük a baj szólni.

A földlyozta az lános foly helyen a tottak. I ért“ akci kát folyta rint és ne sem. En maikus. öröket né hogy nem amennyie

Budape megalaku tott, ama rövid be-jait.

A kab Fischer misztereln leg szer-elefft.

A bud fogadta A Budap mánya n getlenség kül meg Darányi léseit. A Pál az e szonyok

Teleky kitart az Imrédy-kormány vonalán

Az új magyar miniszterelnök bemutatkozó beszéde. Külföldi vélemény szerint a földreform miatt bukott meg Imrédy

Budapest, február 17. A Teleki-kormány pénteken délelőtt 11 órakor tette le az esküt Horthy kormányzó előtt, majd a kormányzó kihallgatáson fogadta a miniszterelnököt és kormányának tagjait.

Teleki Pál miniszterelnök kormányának megalkapítása után tegnap bemutatkozó beszédet tartott a NEP-ben. Beszédében többek között a következőket szövegte le:

— Azok az intézkedések, amelyeket fogantatosítunk, részben évtizedes mulasztásokat tesznek jóvá. Nem akarok tuiságosan rekriminálni, de le kell szögezmem, hogy nekünk kell pótolnunk az elkövetett hibákat. Azokat a törvényeket értem ezalatt — a zsidótörvényt és földreformjavaslatot — amelyeket 30—40, sőt ötven évvel ezelőtt kellett volna megvalósítani. Igaz, hogy azok az idők mások voltak. Ezért kell ma szigorubb eszközökhöz nyulnunk. Bátoran nézek szembe az előttem álló feladatokkal, hogy egy szabad Magyarországot adhassak át a következő nemzedéknek.

A zsidó bevándorlás

— A zsidó bevándorlás nálunk olyan nagy méreteket öltött, amihez nem hasonlítható Európa, sőt a világ egyik államának zsidó bevándorlása sem. Ha felismerjük a bajt, akkor kötelességünk azt orvosolni.

A földreformjavaslatról szólva hangsúlyozta az új miniszterelnök, hogy ez általános folyamatnak tekintendő, amelyre sok helyen a nemzetiségi kérdések is közrehatottak. Nálunk ez a „magyar a magyarért” akció. Az előttem megkezdett politikát folytatni fogom a magam módja szerint és nem fogok visszariadni a harctól sem. Én geográfus vagyok és nem matematikus. Nem a számokat, hanem az élet-erőket nézem. Nem veszem tekintetbe azt, hogy nem vagyunk kétszerannyian, mint amennyien vagyunk.

Az első minisztertanács

Budapest, február 17. A Teleki-kormány megalakulása után minisztertanácsot tartott, amelyen Teleki Pál miniszterelnök rövid beszédben üdvözölte kormánya tagjait.

A kabinet tagjainak nevében Keresztes Fischer belügyminiszter üdvözölte a miniszterelnököt. Az új kormány valószínűleg szerdán mutatkozik be a képviselőház előtt.

Mit írnak a magyar lapok

A budapesti sajtó általában kedvezően fogadta Teleki gróf kormányalakítását. A Budapesti Hírlap szerint Teleki Pál kormánya nem lesz átmeneti jellegű. A Függetlenség szerint Teleki Pál maradék nélkül meg fogja valósítani Gömbös Gyula, Darányi Kálmán és Imrédy Béla elképzeléseit. A Pesti Hírlap azt írja, hogy Teleki Pál az egyetlen ember, aki a jelenlegi viszonyok között alkalmas az áhított reformok megvalósítására. A Magyar Nemzet nagy tudósnak, nyíltjelleme embernek tünteti fel az új miniszterelnököt. Ezek az adottságok sokszor igen jó szolgálatot tehetnek a nehéz vállalkozások előtt álló államférfinek. A Pesti Napló szerint: Teleki Pál gróf jövődó politikáját csak akkor fogjuk majd helyesen megítélhetni, ha részleges programját is megismerhetjük. Egyelőre nem tudjuk, hogy nem történetek-e mindennek ellenére változások a kormány régebbi programjában. Az Újság a csalódás hangján ír Teleki Pálról. Új politikai irányváltást remélt, ez azonban nem következett be. Az új miniszterelnök a régi program feltétlen hívének mondta magát. Teleki Pálnak a zsidótörvényt a faji alapról vissza kell térítenie régebbi keretei közé. Reformokra és hasznos változásokra feltétlenül szükség van, de nem

ugy, hogy százezres tömegeket rekesszenek ki a nemzet keretei közül.

A földreform és Imrédy bukása

A külföldi sajtó véleménye szerint Imrédy kormányát nem annyira zsidó dedszülőknek a felfedezése, mint inkább a nagybirtokosoknak a földreformmal szemben kifejtett ellenállása buktatta meg.

Róma, február 17. Az olasz lapok a személyi indokok mellett tárgyi okokat is keresnek Imrédy lemondására. A Corriera dela Sera úgy véli, hogy Imrédy lemondásának döntő oka a földbirtokjavaslatban keresendő, amelyet szemben a felsőház egy csoportja nagy ellenállást tanusított.

A német lapok meglepéssel fogadják az új magyar kormányt és elégedetten állapítják meg, hogy az elkészített reformjavaslatok az új kormány jóvoltából a parlament elé fognak kerülni.

Elfogták a Dohány-uccai bombamerénylet tetteseit

Kenyeres Jenő volt sofőr és Fedényi Győző műszerész-tanonc követték el a merényletet. A tettesek egyike szökésben van

Budapest, február 17. A dohányuccai zsinagóga elleni bombamerénylettel kapcsolatban a budapesti rendőrfőkapitányság illetékes osztálya az alábbi nyilatkozatot adta ki:

„A nyomozás során, kétségbevonhatatlanul beigazolódott, hogy a merényletet Kenyeres Jenő volt sofőr és Fedényi Győző műszerész-tanonc követték el. Mindkettőjüket letartóztatták. Segítő társuk volt Jókendvi Miklós kereskedő, aki azonban megszökött. A nyomozást széleskörben megindították kézrekerítésére. A kihallgatások során a merénylők bevallották, hogy február 2-án és 3-án Kenyeres és Fedényi megbeszélést és elkövetendő merénylet részleteit. A kézigránatok használatára Kenyeres oktatta ki a műszerész-tanócot. Fedényi elmondotta, hogy a merénylet estjén a Dohány ucca 1-b számú ház kapujában leste a zsinagógából kijövőket. Ugyanebben az időben Kenyeres Jenő felment a szembenlévő ötemelés ház lapos tetejére, ahová két kézigránatot vitt magával. Abban állapotok meg, hogy Fedé-

nyi 226-ik számol. Azonban aig százkilencvenig számolható, amikor már a zsinagógából kifelé jöttek az emberek. Ekkor 220-ig folytatta a számolást aztán a közönség felé hajította a begyújtott kézigránatot. Néhány pillanattal később Kenyeres a háztetőről két kézigránatot dobott le. Az elhajított kézigránatok közül csak kettő robbant fel és 20 embert többé-kevésbé súlyosan megsebesített. A merénylet után Fedényi a Dohány ucca és Károly király ut sarkán rávárakozó gépkocsi felé rohant, felrántotta aajtáját és beugorva elszáguđult. Kenyeres Jenő, aki közben lesietett a háztetőről a Wesselényi ucca felé sietett.

A rendőrség a kapott személyleírások és egyéb adatok alapján megállapította, hogy a merényletben Schneider Nándor, Dombai Horvát Zoltán, valamint Madarasi László is résztvettek. Ők azonban a helyszínen csak, mint megfigyelők tevékenykedtek. A szökésben lévő Jókendvi Miklóson kívül valamennyi merénylőt elfogták és letartóztatásba helyezték.

Dragomir kisebbségi miniszter Kolozsváron

Megejtették a jelölést a Front intellektuális tartományi főtítkári méltóságára. Bornemisa polgármester kapta a legtöbb szavazatot

Cluj, február 17. Ma reggel Kolozsvárra érkezett Silviu Dragomir kisebbségi miniszter, a Nemzeti Újjászületési Front intellektuális osztályának főtítkára. Dragomir professzor már egy hét óta járja az országot, hogy a Front helytartósági és megyei főtítkárnak kinevezését előkészítse. A prefektúra disztermébe délelőtt 11 óra összehívták a Szamos helytartósághoz tartozó megyék professzionális szervezetekbe tömörült intellektueljeit, (egyetemi tanárok, orvosok, ügyvédek, újságírók, köztisztviselők, közjegyzők, teológiai tanárok, középiskolai tanárok, tanítók, stb.) hogy megejtsék a jelölést a titkári pozíciókra.

Tatar királyi helytartó üdvözöli szavát

Az értekezletet Dragomir Silviu miniszter nyitotta meg. Kivüle Tatar Coriolan professzor, Szamos tartomány királyi helytartója és P. Bănescu, a Front központi igazgatója foglaltak helyet az elnöki emelvényen.

Tatar professzor, királyi helytartó üdvözölte néhány keresetlen szóban a Front kék uniformisát viselő kisebbségi minisztert, ugyanis, mint a Front főtítkárá. A mi főparancsnokunk — mondotta Tatar professzor — Károly király öfelsége, megvonta számunkra a vonalat, amelyen haladnunk kell a nemzet talpraállítása, az ország konszolidálása és prosperálása érdekében. Határtalan lelkesedéssel és áldozatkészséggel kell felsorakoznunk a nemzetmentő Frontba, hogy történelmi küldetésünket teljesítve a kultura őrzői és terjesztői legyünk Európának ebben a részében.

Az intellektuelk szerepe a Frontban

Ezután Dragomir Silviu miniszter emelkedett szólásra és rámutatott arra, hogy az intellektuális réteget azért illeti meg különösen nagy felelősség, mert az új államrendben az intellektuelké a vezetés elsőbbsége. E felelősség elől való kitérés a kötelesség teljesítése elől való megfutamodást jelentené. Ezután hosszasan méltatta a miniszter az erdélyi intellektuelk

A SZABÓ képtelen von dolgozni

Szabó volt, de egy idő óta képtelen volt megkeserülni kenyerét. Mindkét keze megdagadt a reumatizistól. Egy éven keresztül mindenféle gyógyseret próbált, de egyetlen egy sem használt. Akkor azután elkezdett egy Kruschen kezelést és 3 hét múlva észrevette, hogy dagadt kezei lelohadtak. Ma úgy munkaképes, de tovább is szedi "a napi kis adag" Kruschent.

A reumás fájdalmakat és daganatokat húgysavkristályok okozzák, amelyek tú-hegyesek. Kruschen feloldja ezeket a kristályokat, átváltósítja folyadékká, amelyet a szervezet azután könnyen elsimít. Ha reumában szenved, ne habozzon: vásároljon azonnal egy üveg Kruschent. Egy hónapig tart. Árak: nagy üveg 95 lei, kis üveg 60 lei.

nek a román nemzet multjában vitt szerepét. Különösképpen kihangsúlyozta, hogy míg az egyesülésig a teljes önzetlenség és önfeláldozás jellemezte ezt a vezetőgárdát, a háború után egyéni célok és ambíciók léptek előtérbe. Az erdélyi román intelligencia súlyos válságba sodródott, amelyből a Fronton keresztül visz a kivezető út. Talán nemcsak a politikai pártok közötti szenvedélyes harc mérgezte meg annyira a lelkeket: más tényezők is közbejötték, amelyeknek leküzdésére nem voltunk kellőleg felkészültek.

Ezután Károly király öfelségét méltatta Dragomir miniszter. Háláját fejezi ki öfelségének, aki az intellektuelket felszabadította a politikai pártokkal szembeni alárendeltségükből és visszaadta számukra az őket az állam vezetésében megillető helyet. Végül azon reményének adott kifejezést, hogy a román intelligencia meg fogja érteni, milyen szerep vár reá állam új rendjében és szellemi irányításában és tévovázás nélkül fogja követni bölcs királyunk által megnyitott új, napfényes utat.

Bornemisa polgármesterre esett a legtöbb szavazatot

Dr. Jaga Gavril máramaroszegeti ügyvéd olvasta fel az öfelségéhez intézett hódoló távirat szövegét, amelyet a jelenlévők nagy lelkesedéssel fogadtak. Ezután dr. Alexandru Dragomir, a kolozsvári ügyvédi kamara dékánja foglalta el az elnöki helyet, a hivatalos értekezletet néhány percre felfüggesztették és a küönböző szervezetek képviselői bejelentették, hogy kit kívánnak jelölni a Front helytartósági főtítkári méltóságára. A nyílt jelölés során dr. Sebastian Bornemisa, Kolozsvár polgármestere 27, Iuliu Hatieganu professzor és dr. Adam Popa, Kolozsvár alpolgármestere 4—4, George Sofronie, a jogi kar tanára két és dr. Alex, Borza professzor egy szavazatot kaptak. A főtítkári, valamint a megyei titkárok kinevezését a Front központi vezetése ejti meg.

A Balkán-szövetség állandó tanácsa hétfőn tartja első összejövetelét Bucurestiben

Bucuresti, február 17. A Balkán-szövetség állandó tanácsa hétfőn délután tartja első összejövetelét a külügyminisztériumban. Kedden délelőtt lesz a második ülés, délután a harmadik. Este a görög követség ad vacsorát a tanácsstagok tiszteletére. A negyedik ülést szerdán tartják meg, amit a jugoszláv nagykövetség fogadása fog követni.

— Halálos kimenetelű tiltott műtét. Szatmárról jelentik: A szatmári közkórházban meghalt Tóth Anna 23 éves kiskolcsi leány, akin Matolcsi Julianna falusi bábaasszony tiltott műtétet hajtott végre. A 72 éves angyalcsinálót letartóztatták és beszállították a szatmári ügyészség fogházába.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Több kolozsvári dohánytözsdésnek! Mi is hallottunk ezekről a vizsgálatokról és teljesen világosan áll előttünk, hogy ezek mit céloznak. Leghelyesebb, ha a felvett jegyzőkönyvek ellen azonnal és kimerítően konzultációval élnek és e célra vegyék igénybe ügyvédjeiket is. Mi magunk részéről napirnden tartjuk a kérdést és illetékes helyen intervenálni is fogunk.

Előzze meg a **FERTŐZÉST,** védekezzen a nátha, hűlés, nátház és hörghurut ellen, kérjen mindig **VALDA PASZTILLÁT** eredeti dobozban!

ell a kül-
óknak
ura idegenellen.
az összes, a vá-
földi alattvaló.
enéséti számi-
ének a kvesztu-
enek az utleve.
ilyen kívül be-
s.
delkező idegenek
nyüket, tartózkod-
könyvüket,
ek bemutatják
rtózkodási enged-
ó külföldi alatt.
Nansen-igazol.
yt mutatnak be
okmányokat.
akiket kivontak
ötelemek jelen-
vó okmányaikkal
áridőn belül.
ezredes, a város
Körösmező) —prá-
Ismeretes, hogy
val egyidejűleg
fővárosa között
döttetés. Hónapo-
megegyezés jött
között a peage-
zólag s a meg-
dult a közvetlen
és Prága között.
dorszintársulaton
k: Bucuresti vá-
hogy vándorszín-
orra fogja felke-
mait. A társulat-
gnak alkalmazni
segítségül 125-ik
15-én tartotta
nőköt. 1. Grün-
azuri" címen egy
yelemreméltó új-
pajzsmirigy elég-
és mindössze 60
ol be, aki a szo-
de hypophysis-
tkozott. 2. Össe-
utatót be, amely
késztiménye. Elő-
tó pl. a "szabadna
elmesen elhelyez-
baajos gyermekek
mpornak a szak-
l számol be. Be-
nyuladással, to-
désnél (pyorrhoea
dr Vitányi és
ef: „Contribuțiuni
nesei gravidelor”.
veken át végzett
erhes nők csilla-
vércsoport meg-
ben a beteg 4-ik
kor az apa 2-ik.
ott. Ezek alapján
t, hogy a terhés-
o hatása, ha ő a
csoporthoz tartó-
pától vett vérről
amelyek minden
egszintették és a
em kellett. Fel-
elési módnak mi-
kipróbálására. A
után általános és
ki, melyben dr
ányi és dr Goid-
avas József: „Az
asa" címmel tar-
s színvonalu elő-
ségnek egyik fő-
sorvadás. Jel-
rös biz, amit a
z bacterium ádés-
nincs végleg tisz-
rint idegek meg-
hajlam a döntő.
ra, míg mások a
k vissza. Ismét
illetve a nem
kolják. Az oriban
k, az orr eldugul.
pedig a szagló-
hez vezethet. A
t. Havas dr olyan
l, amellyel a til-
olni lehet. Ismer-
nyeit, továbbá a
Vetített képekkel
eratív eljárásokat.
legsúlyosbb ese-
gy körültekintés-
s dr azzal zárta.
ndent el kell kö-
get gyógyíthatóvá
Pass és dr Király
(Dr K. J.)

SPORT

Mi újság a sportvilágban?

Nagyvárad zsidó sportkörökben még nem tértek napirendre a nagyváradi Makkabi sportolónak sikerei fölött, amelyet a Román Kupa asztaliteniszversenyen arattak. A versenyen ugyanis Váradi István harmadik, Spitz György hetedik lett. De ezenkívül is értek el helyezéseket a váradi Makkabi versenyzői. Sportkörökben egyre fokozódó érdeklődéssel figyelik a Makkabi sporttevékenységét.

250 angol fontot ajánlott fel a palesztinai szövetség a román válogatott egy telavivi mérkőzésért. Miután a meghívás — amely több mint 250 ezer lejt jelent — jövő év januárra szól, valószínű, hogy el is fogadják a szövetség.

Robertson Lawson neves amerikai atlétikai edző érdekes, egyszerű és tökéletes találmányával megoldotta a rövidtávú futók sikertényezőit. A találmány lényege a villamosítás. A starthoz álló futók keze a startlyuk előtt egy-egy fémlapra nyugszik, mely villamos összeköttetésben áll az elektromos pisztollyal. Az indítás tökéletességét az biztosítja, hogy ha a vezényszó elhangzása után bármelyik futó egy századmásodperccel hamarabb is elveszi kezét a fémlapról — vagyis kiugrik — a pisztoly nem sül el, az indítás automatikusan semmis lesz. A találmánnyal a júniusi olimpiai kongresszus is foglalkozni Londonban és ha az ottani bemutatón is sikere lesz, úgy a helsinki olimpián már ezzel a szerkezettel fogják indítani a rövidtávú futókat.

Az ir szövetség válaszul a román szövetség ajánlatára, amely Románia—Irország mérkőzést javasolt. Az irek a javaslatot elfogadták és meghívták Románia csapatát mérkőzésre. Az irek a következő időpontokat tartják megfelelőnek: Irország—Románia mérkőzés Dunlinban 1939 vagy 1940 őszén. Románia—Irország revánsmérkőzés Bucarestben 1939 szeptember, október vagy november hónapban, vagy 1941 február, március, vagy április hónapban. A román szövetség válasza ez lesz: ez év december 3-án játszának Románia csapata Dublinban és 1940 őszén fogadják az ir válogatottat Bucarestben. (A dublini mérkőzés után a román válogatott december 10-én Belgiumban játszik.)

A finnek szorgalmasan készülnek az 1940-es olimpiára. Az atlétikai rész egyik előkészítője Tanila mérnök. Érdekes újításokat tervez.

Ebben az évben ősszel próbaolimpiát rendezünk Helsinkiben — nyilatkozott Tanila — a versenyen indulnak a legjobb finn atléták és ebből az alkalomból kipróbáljuk a technikai újításokat. Ezek közé tartozik a hangosanbeszélővel való indítás. A hangosanbeszélő felerősíti a pisztolykőves hangját, úgyhogy ezt a pálya minden részében jól hallják majd. Az időmérők szempontjából tartom hasznosnak ezt az újítást. Az eredményhirdetés kétféleképpen történik. Beszédrel három nyelven és eredménytáblákkal. A pálya négy sarkába állítunk eredménytáblákat, amelyeken pillanatok alatt kihirdetjük a pontos eredményt.

Csikszeredai SC—KKE 2:1 (meghosszabbítás után). Csütörtök délután a KKE jégkorong csapata Marosvásárhelyt játszotta le a második minicélt mérkőzést a csikszeredai csapattal. A mérkőzés a rendes játékidőben ezúttal is eldöntetlenül végződött. Kétszeri meghosszabbítás után a csikszeredai csapat győzött 2:1 arányban. A CSC jutott tehát az országos bajnokság döntőjébe, amelyet azonban már nem tartanak meg.

A délamerikai államok labdarúgó szövetségei kongresszust tartanak március 15-én Lámában. Erre a kongresszusra meghívták a francia Rimet, a FIFA elnökét is, aki ezt az alkalmat akarta felhasználni arra, hogy a nemzetközi szövetséggel nem a legjobb viszonyban levő délamerikaiakat kibékítse. A délamerikai labdarúgó szövetségek egy csoportja — éppen az, amelyet Rimet békíteni akart — most ugyanarra a napra ellenkongresszust hívott össze Montevideóba. Rimet tehát kevés kilátással hajózik át a tengeren.

Budapest—Francia északi liga válogatott mérkőzés lesz vasárnap Lillében. A magyar csapatot így állították össze: Szabó, Olajkár I.—Korányi, Szalay—Turay—Dudás, Rozsái

—Pálya—Zsengeller—Kiszely—Titkos. Tartalékok: Sziklai kapus, Bíró hátvéd. A magyar csapat még Rotterdamban és Lüttichben is játszik.

443 cm az új fedettpálya rudugró világrekord. Warmerdam ugrotta a bostoni fedettpályaversenyen. Az eddigi fedettpálya világrekord 440 cm volt és Varof tartotta. (A

nyílttéri világrekord 454 cm.)

Az Országos főparancsnokság azt a javaslatot tette a labdarúgószövetségnek, hogy az ifjúsági labdarúgó mérkőzések időtartamát rövidítse meg. A javaslat indokolása szerint az ifjúsági játékosokat a jelenleg 2x25 perces mérkőzések erősen kimerítik, ami esetleg károsan befolyásolhatja fejlődésüket.

SZÍNHÁZ·FILM·MŰVÉSZET

Minden este:
Havasí napsütés

Rég nem volt darabnak olyan osztatlan sikere, mint Hunyady Sándor legújabb vígjátékának, a Havasí napsütésnek. A közönség minden rétege elragadtatással beszél róla. Ez az a darab, amely mindenkihez szól s amely a mai zürzavaros világban valóban úgy hat, mint a mindnyájunkra egyformán ragyogó „havasí napsütés”. Minden este a Havasí napsütést adja a színház drámai együttese. Erényi Böske, Fényes Alice, Faludi Márta, Kovács György, Nagy István, Mészáros Béla alakítják a főszerepeket, osztozva a szerző páratlan sikerében.

HETI MUSOR:

Szombat d. u. 5: Művészpár. (Olcsó helyárakkal.)
este 9: Havasí napsütés. (Negyedszer.)
Vasárnap d. u. 3: Kék róka. (Olcsó helyárakkal.)
d. u. 6: Francia szobalány.
este 9: Havasí napsütés. (Ötödször.)
A vasárnapi előadásokon visszamaradni nem lehet.

A SELECT MOZGO MUSORA:

Réztábla a kapu alatt. Cronin világhírű regényének csodálatosan szép filmváltozata, rendezte King Vidor, főszerepekben: Rosalinda Russel és Robert Donat.

AZ URANIA MOZGO MUSORA:

A négy kém. Izgalmas kalandorfilm, szenzációval tartalmazzal, főszerepekben: Madeleine Carroll, Péter Lorre, Robert Young. Műsoron kívül Blachemann és Miss Lia szenzációk bővízmutatványai.

A ROYAL MOZGO MUSORA:

Az év legnagyobb zenei filmeseménye! Irving Berlin 29 slágere egy csokorba fűzve. Új világ hajnalán. Főszerepekben: Tyrone Power, Alice Faye és Don Ameche. Számosított helyek elővetelben. Telefon 37-05. Tekintse meg a Constructio kirakatát.
Szombaton és vasárnap délután 2 órakor matiné: Az utolsó állomás. Izgalmas cow-boy film. Főszerepekben: Bob Baker. Helyárak: 7 és 12 plus 5 lej taxák.

RIO MOZGO MUSORA:

(Voi Munkás mozgó)

3, 6 és 9 órakor! Kolozsváron utoljára!
I. Az édes anyaföld. Az évad szenzációja. Fősz.: Paul Muni és Luise Rainer.
II. Sten és Bran a butaság bajnokai. A legjobb vígjáték. Szombaton, február 18-án bál miatt nincs előadás.
Következő műsorunk: I. A fekete arany.
II. A kalandor. Fősz.: Victor Francen.

APRÓHIRDETÉSEK

Angol nyelvet tanít legújabb módszerrel jutányos áron fiatal nő. Cim a kiadóban.

Zsidó lány, ki a háztartásban segítkezne, azonnal felvétetik. Réger Fülöp Cluj, P. M. Viteazul 7.

Keresek németül perfekt beszélő nevelőnőt 5 éves kislányhoz. Fizetési igények és fényképes ajánlatok Dr Herskovits Remetea, plasa Beius, Bihar.

Kiadó 2 zsidó tisztviselőnek vagy utazónak különbejáratu butorozott szoba fürdőszobával. Cluj, Str. Masaryk 25.

Fűszer- és malomszakmában több évi gyakorlatl bíró fiatalember, megfelelő garanciával, állást keres. Jelige: „Megbízható”.

Palesztinába utazom. Palesztinába való férjhezmenet, vagy másillet közvetitek, válaszlelyeggel ellátott levéllel. Izidor Reichmann Bistritza, Joan Corvin 36 cimre kérek.

Biztos egzisztenciát kereső fiatal egyén jól bevezetett vidéki faluközbe megfelelő tőkével betársulhat. Ajánlatok „Füzlet” jellegre a kiadóba.

Keresek május 1-je 4, esetleg 5 szobás komfortos lakást, Cimeket „Pontos fizető” jellegre e lap kiadójába kérek.

Ausztráliában elhelyezkedni szándékozók irjanak repülőpostával személyi adataikat közzölve „Australian Settlers Agency Co 115 Pitt Street” Sydney cimre. Internacionális választélyeg melléklendő.

ספר תורה יפה ומהדר בליני צו פארקויפן Weisz Mór kántor Oradea, Str. Negulescu 16.

Intelligens, vallásos fiatalember, talmudi ismeretekben járatos, erdélyi nagyvárosban jólmenő textiltüzet tulajdonosa, házasságot kötne szigorú ortodox házból való kimondottan szép, magastermetű, jómegjelenésű lánnyal. Leveleket „Hozományra reflektál” jellegre a kiadóhivatal továbbít.

Dobozgyári sarokfűzőkép eladó. „Apollo” nyomda Oradea, Reg. Ferdinand 18.

A Fratelli Branca milánói cég tapasztalata közvesztedik a

Vermouth Branca

versenyváros nevezési minőségéről.

A CAPITOL MOZGO MUSORA:

Premier! Csavargók. O. E. Ziehrens világhírű vígopettje. Filmre írta: Cziffra Géza. Főszereplők: Paul Hörbiger, Erika Drusovich, a belgrádi operettszínház primadonnája, Lucie Englisch. A film előtt: Új világhíradó.

AZ EDISON MOZGO MUSORA:

I. Grand Ilusion (A nagy álom). Pacifista film. A velencei filmkiállításán I. díjat nyert. II. A rabszolgakereskedők. Főszerepekben: Gary Cooper. III. Új híradó.

NYILTTER)

Alulírott cég ezton közöljük, hogy Stieglitz Mór ur, Cluj cégünket 1939. január 1. óta nem képviseli. Tőlünk barátságos uton kilépett s így sem rendelések, sem pénzek felvételére nevünkben nem jogosult. 1939. február 15.

„Vascos” urisora si produse chimice.

*) E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Cégbejegyzések

A kolozsvári „Bumtex” S. A.-nál dr. Nicodim Cristea az igazgatósági tagságáról lemondott, amit a törvényszék bejegyezt.

A gyulafehérvári UCA Uzina Comunala Alba Iulia S. A. legutóbbi közgyűlésén az igazgatóság tagjává választották Constantinescu Victor polgármestert, amit a törvényszék bejegyezt.

A temesvári „Phobus” S. A. Technica si de Electricitate legutóbbi közgyűlésén az igazgatóságba választották: dr. Liviu Cigăreanu és Pollák Klára, akiket a törvényszék bejegyezt.

A temesvári S. A. pt. Desfacerea Produselor Fabriciei „Filt” cég igazgatósága töröltette Huszmüller Géza igazgatósági tagságát.

A kolozsvári „Alaska” S. A. felszámolás alatti cég felszámolója a cég törlesztését kérték a törvényszéktől, amit a törvényszék bejegyezt.

A temesvári „Ensa” Electro-Mecanica S. A. legutóbbi közgyűlésén a részvényetők 600.000 lejben állapították meg. Ugyanakkor az igazgatóságba választották Ing. Stefan Ardelean, dr. Virgil Simon, Ing. Otto Sonnenschein, Ing. Balmájanu, Francisc Horky, Ing. Carol Schöberl és Sonnenschein Gyula, akiket a törvényszék bejegyezt.

RÁDIÓ MŰSOR

Szombat, február 18.

Bucuresti, 7.45: Reggeli műsor. Hanglemezek, ritmikus torna, közlemények. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, közlemények. 13.10: Hangverseny. Születésnap. 14.10: Hírek. 14.40: A hangverseny folytatása. 17: A cserkészszervezetek műsoros délutánja. 18.15: A Munka és Jókévd szervezete órája. 19.15: Felolvasás hanglemezekkel. 20.15: Zongorahangverseny. 20.40: A rádió üzenetei. 21.15: Táncazene. 22: Hírek, közlemények. 22.15: Táncazene hanglemezekről. 23: Hírek. 23.15: Zene a katonai kaszinóból. Utána: Hírek.

Budapest I, 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: Szalonzene. 13.30: Hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 17.45: Hírek. 18.10: Marcelle Mayer zongorázik. 19.10: Rendőrzene. 20.30: Kubányi György énekel. 21.40: Közvetítés a korcsolyázó világbajnokságról. 10.10: Hírek. 1.05: Hírek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból? Strassbourg. 21.30: Operalemezek. Zágráb. 22.30: Szórakoztató zene. Belgrád. 22: Rádiózenekar.

Magyar Fényképezés 1939., pompás nagy albuma 330 lei. Höllrigl: Régi magyar ruhák új Offc. kisalbum 92 lei. Palotay: Magyar népviseletek albuma 165 lei. Sefcsik: A fényképezés eljárásai és alkalmazásai (szakkönyv, 104 recept, 163 ábra, 20 műtétel) 165 lei Lepagenál, Kolozsvár. Postán viteltel. Kérjen új jegyzéket.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELEKE: HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN!

KÖZGAZDASÁG

Meghosszabbítják a buzaexport prémiumok fizetésének határidejét

Közel hatvanezer vagon buza és negyvenezer vagon kukorica vár még exportra

Bucuresti, február 17. A gabonaexport-prémiumok fizetésének határidejét — mint ismeretes — a kormány március 9-ig meghosszabbította meg, amely határidő nagyon közeledik. Mivel a határidő közelsége az exportkötéseket zavarja, az érdekeltek részéről már most akció indult meg, hogy a kormány ezt a határidőt már a közeli na-

pokban hosszabbítsa meg, legalább két hónappal. Amint értesülünk a kormány hajlandó is a gyors meghosszabbításra, annál is inkább, mert még cca hatvanezer vagon buza és negyvenezer vagon kukorica vár exportra. A vonatkozó rendelet kiadását a jövő hétre várják az érdekeltek.

Közel ötszáz kilogram szinaranyat szolgáltatott be a bányák a Jegybankhoz január hónapban

35.1 százalékra emelkedett a lej aranyfedezete

A Banca Nationala vezetősége most tette közzé a Jegybank január 28-i hetikimutatását, amely szerint a belföldi bányák január utolsó hetében 164.95 kgr. szinaranyat szolgáltatott be, 25,293.176 lej értékben, amellyel az ércfedezet összege 18 milliárd 269.588.641 lejre emelkedett. A fentivel együtt a január hónapban beszállított aránymennyiség 496.30 kilogramot tesz ki. A forgalomban levő bankjegyek összege 49 milliárd 34 milliárd 114 millió 500.835 lejre emelkedett, míg a látra szóló kötelezettségek (gíroszámok) végösszege 34 millióval csökkent, vagyis a bruttó bankjegyforgalom emelkedése 15 millió lej. A fedezeti arány 1.5 ezreléssel 38.10 százalékra emelkedett. Az import fedezésére szolgáló devizakészlet 79 millió lej értékével 355.450.283 lejre emelkedett. A kliring-számlák aktív szaldói 17.5 millió lej értékével 613.043.691 lejre emelkedtek, az importőrök kliringszaldóitól 182 mil-

lió lej értékével 323.449.157 lejre csökkent. A kereskedelmi váltótárca 13 milliárd 10 milliárd 935.920.530 lejre, a lombardhitelek összege 4.5 milliárd 1 milliárd 590.850.371 ejre emelkedett. A magángíroszámok egyenlege 165 milliárd 9 milliárd 497.792.060 lejre emelkedett.

A Legfőbb Banktanács határozatai. A Legfőbb Banktanács legutóbbi ülésén a következő fontosabb határozatok hozta: Több vidéki cég ellen büntvádi eljárást indítanak, mert banküzletekkel engedély nélkül foglalkoznak. Több vidéki kis bankot felszámolásra köteleztek. Ellenőröket neveztek ki a következő erdélyi és bánáti kisbankokhoz: Banca de Credit S. A. Caransebes, Banca Centrală si Comercială S. A. Eszterce, Banca de Credit si Consorțiu S. A. Sciavele (Temes-megye). A „Negoiul” Cassa de Economii S. A. Porumbacu de Sus (Fogaras-megye) pénzügyi vezetését utasították, hogy a banktörvény rendelkezéseit tartsa be.

A CFR vezetősége új tour-retour jegyeket hoz forgalomba az autobuszokon. A CFR vezetősége az autobuszokon új oda-visszautazásra szóló jegytypust hoz forgalomba. Az odautazásra szóló jegy fekete, a visszautazásra szóló vörös nyomású. Az odautazásra szóló jegy nem használható visszautazásra, a visszautazásra szóló pedig odautazásra nem használható. Az új jegyrendszert rövid időn belül az összes CFR utvonalakon alkalmazni fogják.

Az Európai Dunabizottság konferenciája. Az Európai Dunabizottság tegnapelőtt ülést tartott Bucuresiben, amelyben az összes érdekelte államok delegátusai megjelentek. Az ülés legfontosabb napirendi pontja a sionai értekezlet határozatainak alkalmazása volt, amelynek alapján a Duna torkolat fellett a jövőben egyedül Románia fogja gyakorolni az ellenőrzést és ezzel kapcsolatban Románia átvette az Európai Dunabizottság összes kötelezettségeit is.

Kinevezték a Legfőbb Szállítási és Tarifa Tanács tagjait. A hivatalos lap egyik legutóbbi száma közli M. Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter rendeletét a Legfőbb Szállítási és Tarifa Tanács kinevezéséről. A tanács elnöke Ing. Caranfil G. Nicolae.

Zürichi árfolyamok (február 17.): Márka 176.75, holland forint 236.25, dollár 440.50, font 20.635, francia frank 11.66, olasz lira 23.18, csekkorona 15.10, pengő 87.25, dinár 10.—, lej 3.37, zloty 83.12, belgas 74.25.

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.38—143.45
font	662.40—672.75
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75.83—77.—
svájci frank	32.09—32.57
francia frank	3.56—3.77
márka	40.50—41.60
pengő	25—27
csekkorona (hivatalos)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai hullámzóak, Bucuresiben tegnap délig a következők árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1700—1720
angol font, 30%-os szabadkvóta	1640—1650
angol font, 20%-os kvóta	1290—1300
angol font, 40%-os kvóta	1015—1020
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	188
dollár, 30%-os szabadkvóta	352
svájci frank, 30%-os kvóta	78—80
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.20—9.40
belgas (kliring)	56
belgas, 15%-os	60
svédkorona, 30%-os kvóta	84

Tény,

hogy ismeretlen bor ízét, zamátját, színét alaposan meg kell vizsgálni és mégis nehezen szánja rá magát a vételre. Ezt a kellemetlenséget azonban elkerüli, ha az elismert Rhein borokat vásárolja melyek minden jobb üzletben kaphatók és minőségük mindig egyformán jó. Ezt garantálja 47 év óta a Rhein & Cie A z u g a borpincészet hírneve.

Az ékszerészek forgalmi adója. A forgalmi adótörvény az ékszerészeket speciális regiszterek vezetésére kötelezi, amelyekbe eddig csak az ékszereladásokat voltak kötelesek bejegyezni, míg az ékszerjavítások mentesek voltak a forgalmi adó alól. A pénzügyminiszter legújabb rendeletében a forgalmi adókötelezettséget kiterjesztette az ékszerjavításokra is, amelyekről az ékszerészek külön speciális regisztert kötelesek vezetni.

NE FELJ SZOLGÁM JAKOB

A mulasztást Sulem követte el. Malkele figyelmeztette idejében és Sulem el is határozta, hogy Szrule Jantevhoz keményebb lesz és a kedves és ragaszkodó Jozsefet is szigorubbab fogja. De alkalmas-e akár a felegyelmzésre? Csak a saját tábláira kellett néznie Sulemnek, nem, ebben a hónapban az örömet kell gyarapítani. És ha Jozsefnek örömet okoz a lép jegén való csuszakálás, csak csuszakáljon. Ez az engedékenység nagyon megbosszulta magát, purim jókedvébe is belegázolt az ördög. Malkele hiába süttöt-főzött, hogy igazán vidám ünnep legyen végre a házbán. Mordecháj sógórak is megemebelték magukat, purimi ajándékokat küldtek a családnak és Blimele sógornő még külön azt üzenté: szivesen venné, ha Malkele az egész családdal, az árva gyerekekkel együtt Károlyba menne ünnepelni és ott maradna egy-két héttel. Ez sem okozott már örömet. Jozsef Eszter bojtjének előestéjén lát kapott és egész éjjel Galagonya Jancsát emlegette. Kiderült, hogy megint a jégen csuszakált Galagonya Jancsival, Góré Ferivel és ifju Pólya Vincével s mert a jobbágygyerekek meztelből korcsolyáztak, hogy ne kopjon a csizmatálp, ő is levetette a cipőjét. Hogy meg volt remülve Malkele, hogy most már Jozsef is kezd a betegeskedést. Egy szerencse, hogy volt a házbán egy kis pemetefül s egy kis hársfatea, még a beteg Mózi idejéből maradt. Malkele mama megfőzte, kanálka mézet pergetett a főzetbe és Jozsef azon forrón itta, hogy csak úgy dőlt belőle az izzadság s tarka dunyha alatt. Feige néni azonkívül Bogynóval is megtanácskozta a dolgot. A javasasszony ökörfarkkórót küldött öblögősségek és meleg repocszacskót a fülére, mert

„a toroka és a füle is fáj a bitangnak”. Őt nap mulva már fel is kelhetett a bitang. S a hét végén, fülén a sapkával és jól bebuzogolyálva már a faluba is kijárhatott. — De ha megégyeszer azokkal a kölykökkel meglátlak, — fenyegetőzött az öregasszony — szölok a mostohaapádnak és letöri a derekadat. Sulem a „mostohaapa” nemigen hallotta az ilyesmit. Őrült, hogy kezd minden a rendes kerékvágsába terelődni. A fészter előtt reszelgette a foghjas fűrészt. Napok óta keresett a házbán köszörülkövet, hogy élse fenhesse a baltáját. Két délelőttöt töltött el hetenként favágással, ha jó szerszámja lett volna, egy félnap is elég lett volna ehhez. De megvizsgáltta és jóleső elégtétellel töltötte el, hogy bajlódással közepette felvillant benne egy idevágó mondat Köhéletből, amely azt mondja: „Ha a vas megtömpül és meg nem köszörülök, az embernek meg kell feszítenie az erejét, holott a bölcsesség minden dolog eligazítására nagy előmenetel”. Sulem bölcs ujtásokat tervezett a ház körül és a mezőn. Míhelyt a tál eltakarodik, megmunkálja az öt köből másik felét is. Ha a buza istenments kifagy, kendert vet az át-szántott földön. Kukoricának és krumpinak elég lesz két köből, egy félén talán már az idén megpróbálkozik azzal a répvál, amelyből „nádcukrot” főznek. A házat megemell mert az ivó alacsony és bűdös, a nádkerítés helyett vesszőkerítést húz a ház köré, hogy mindenki az első pillanatban észrevegye, mi a különbség az árendaház és a jobbágyok kalyibáj között. A kocsmá körül hálistennek szintén rendbejötték a dolgok, reb Leizer mégsem a szívtelen ember, akinek első megismerésre hitte, csak beszélni kell vele tudni.

Szrule Jantev, ha a tanulásban makrancos is, Leizer Lazaroviccsal tud banni. Már harmadszor kicsikart belőle mindent, ami kellett s ha továbbra is őt engedi Batizra, őszig nem lesz baj a hitellel. Am menjen Szrule Jantev, Sulem nem nagyon lelkesedik a gondolatért, hogy a volt szigeti jesivanövendékek összemejre tanulását és magasabb képességeit.

Egészen biztos, hogy Szrule Jantev vadsga is muló valami. Meg fog változni, csak türelem kell hozzá. Most megint nincs a kocsmában. Sulem ül a söntésben s mert vendég nem zavarja, a gemára előtt hajlong. Tanul mint rendesen. Pészach ünnepe előtt mi lehet sürgősebb és fontosabb, mint a kovásztalan kenyér és a husvéti bárány bonyolult tudománya. Maga a pészach-bárány nem volna időszerű, hiszen amióta Isten kifürkészhetetlen szigora következtében a Templom elpusztult, szó se lehet többé semilyen áldozatról, így a bárány feláldozásáról sem. De a gemáratanulás pótolja az áldozatot. A hatszáztizenhárom parancsolatot ma már csak a talmud betűin át lehet betartani és hajszálpontosan gyakorolni.

Milyen csodálatos a talmudnak ez a pészach-dolgokra vonatkozó része! A „Pészachim”. A misna mindenre gondol, multra, jelenre, jövőre. A kovásztalan kenyér ünnepe a legkörültekintőbb gondossággal kell előkészíteni. Niszán tizenegyedikén az egész ház keresztül-kasul kutatandó, nem maradt-e valahol kovászos vagy akárcsak egy morzsányi a kovászosból. Gyertyával a kezében kell lemenni a borospincébe is, mert hátha valaki ott felejtett egy darab kenyeret. Sammáj iskolája szerint a hordókat elől-hátul meg kell alaposan vizsgálni, és ha egymáson vannak is a sorok. Hilel iskolája elégségesnek tartja, ha a sorok külső peremét átkutatjuk. Mert aki leteszi a kezéből a kenyeret, nem teszi hátra.

Jó, hogy a misna figyelmezteti Sulemet a borospincére, mert jaj lene neki, ha el találta volna felejtteni. Aki kovászost eszik a kovásztalan ünnepének hét napján, arra a legszigorubb büntetés vár: lelke kiirtatik Izraelből. Ez a kovászos, amelyet a házbán és a pincében találhat, még az elődeiről maradhatótt itt, de mint jogutód ő tartozik gondoskodni a jogelődök minden ügyének a tiszt-

tázásáról és rendezéséről. Malkele azt hiszi, elég, ha vigyáz, nagyon vigyáz a reb Móse és Szrule asszony árvának egészségére és testi jólétére. Ez sok, de nem minden. Arra kell vigyázni, hogy a lelkek és az elhalt szülők lelkei is épségben maradjanak Izraelben. Chájácska meghalt, alig négyhetes korában követte Szure anyját a testi elmulásba. De a leke nem mult el. Arra vigyázott Izrael istene. Menyivel bölcsőbb a felső bölcsesség mint az emberi vágy; ő azt hitte fiu születik és nevezheti Rubennek. Szerencsére leány lett. Elnevezte Szure Chájának és a kettős névvel két lelket tartott meg. Chájácska és az anyja Szure itt élnek továbbra is a házbán.

Jó, hogy jössz, Szrule Jantev, hallgasd meg ezt a darab gemárat. Ez a vita itt egyszerűen lelékzetelállító. Rab Huna és Rab Jehuda lefordítják az „ór” szót, amellyel a misna kezdődik. Ha jól megnézed a mondatot, Szrule Jantev, ór-ral kezdődött és ór-ral végződik. Két merőben ellenkező ór. Mert mit jelent ór? Világosságot az első esetben. holott a másodikban már csak fényt jelent. És mondá Elóhim: „Jöhi ór”. Legyen világosság. És lön ór, azaz világosság. Nos, a misna itt azzal kezd, hogy tizenegyedikén órkor, azaz világoskor megkeresik a kovásztost órnál, a gyertya világánál. Mindennap estével kezdődik, mert hisz írva van: és lön este, és lön reggel az első, a második, a harmadik és a többi napon. Ór azonban csak reggel van, ez pedig pészach első napja. Ha ezen a napon még kovásztost találunk a házbán, az egész ünnep érvénytelen. Nos, figyelj ide. Rab Huna és Rab Jehuda hazájuk nyelvére, azaz babiloni nyelvre fordítják az ór szót. Az egyik szerint „nighét” jelent, a másik szerint „lelet”. A rendes szóhasználat szerint nighé estét jelent, lele reggelt. Ha nighé estét jelent, rendben is van, ez esetben már tizenkettődiké előestéjén kutatni kell a kovászos után. Ha lele reggelt jelent, baj van. De tanítóink azt állítják, hogy vannak vidékek, ahol a nighé jelent reggelt és a lele estét. Most már csak az a kérdés, vajjon mind a két tanaita estét gondolt, vagy mind a kettő reggelt. Mi? Szrule Jantev? Benn vagyunk az egerfogóban, meg vagyunk fogva.

(Folytatjuk.)

